

**Sekseverschillen in de Relatie tussen Actief en Passief Social Media Gebruik
en Seksueel Riskant Gedrag bij Adolescenten**

Output 7: Definitieve Versie

Master's thesis

Utrecht University

Master's programme in Clinical Child, Family and Education Studies

Romy A.E. van de Ven – 1636812

Uu-ser 22-2141

Lisan Henricks

Kirsten Buist

2 juni 2023

**Utrecht
University**

Voorwoord

Voor u ligt mijn master thesis, waar ik sinds september 2022 enorm hard aan heb gewerkt. In 2021 maakte ik de keuze om, na het afronden van mijn hbo opleiding 'Social Work', te starten aan de premaster opleiding 'Orthopedagogiek' aan Utrecht Universiteit. Dit betekende voor mij dat er veel veranderingen op mijn pad kwamen, waarbij ik ineens in een grote stad ging studeren en veel nieuwe mensen leerde kennen. Toen ik de premaster met succes had afgerond, mocht ik doorstromen naar de master, waarbij het stagelopen én het schrijven van een masterthesis centraal stond.

Tijdens het schrijven van mijn scriptie, en het doorlopen van mijn masterjaar op de universiteit, ben ik door veel mensen gemotiveerd. Mijn moeder, die het afgelopen jaar altijd weer de nadruk kon leggen op al het positieve dat er was, ook tijdens moeilijke momenten. Mijn beste vriendinnetje op de universiteit, Lotte, met wie ik uren heb kunnen bellen en waar ik zelfs een weekje mee heb mogen wegvluchten naar Portugal. En natuurlijk mijn begeleidster vanuit de opleiding, Lisan, die mij met haar concrete feedback, complimenten en geruststellende woorden altijd weer met beide benen op de grond kon zetten. Dankjewel!

Voor mij voelt dit echt als 'de laatste stap' in mijn fase als student, waarna een heel nieuw hoofdstuk voor mij zal beginnen. Dat nieuwe hoofdstuk start voor mij op 28 augustus, als ik in het vliegtuig stap voor mijn backpackavontuur door Zuid-Oost Azië. Maar eerst nog de master afronden, natuurlijk!

Romy van de Ven
Oisterwijk, mei 2023

Abstract

Social media platforms are currently seen as one of the most influential places for adolescent behavior. More often a link is being made between the use of social media and the display of sexual risk behavior. However, it is not sufficiently clear what the role of the type of use, active or passive, and whether sex differences can be found in this regard. Therefore, this study focusses on the relation between active social media use (ASMU) and passive social media use (PSMU) and sexual risk behavior among adolescents between 16-18 years old, and whether these relations were different for boys or girls. To conduct the study an online questionnaire was administered in Qualtrics, consisting of the 'Sexual Risk Survey', and the 'ASMU and PSMU scale'. In total, there were 34 participants who completed the questionnaires, including 20 girls and 14 boys. The age range varied from 16 to 18 years ($M = 17.24$, $SD = 0.82$). The results showed that both ASMU and PSMU were positively related to sexual risk behavior among adolescents. No gender differences were found in the relation between ASMU and sexual risk behavior. However, the relation between PSMU and sexual risk behavior was stronger for girls than for boys. It is important for both practice and future research to distinguish between how adolescents use social media and to take into account gender differences.

Keywords: ASMU, PSMU, sexual risk behavior, gender differences

Samenvatting

Momenteel worden social media platformen als één van de meest invloedrijke plekken gezien voor het gedrag van adolescenten. Steeds vaker wordt een verband gelegd tussen het gebruik van social media en het vertonen van seksueel riskant gedrag. Het is echter onvoldoende duidelijk wat hierin de rol van het type van het gebruik, actief of passief, is en of in dit verband sekseverschillen teruggevonden kunnen worden. Dit onderzoek focust zich daarom op het verband tussen actief social media gebruik (ASMG) en passief social media gebruik (PSMG) en seksueel riskant gedrag onder adolescenten tussen de 16 en 18 jaar oud, en of deze relaties verschillend waren voor jongens en meisjes. Om het onderzoek uit te voeren werd een online vragenlijst afgenomen in Qualtrics, bestaande uit de 'Sexual Risk Survey' en de 'ASMG and PSMG scale'. In totaal waren er 34 participanten die de vragenlijsten hadden afgerond, waaronder 20 meisjes en 14 jongens. De leeftijd varieerde van 16 tot en met 18 jaar ($M = 17.24$, $SD = 0.82$). De resultaten lieten zien dat zowel ASMG als PSMG positief gerelateerd waren aan seksueel riskant gedrag onder adolescenten. Er werden geen sekseverschillen gevonden in de relatie tussen ASMG en seksueel riskant gedrag. Echter bleek de relatie tussen PSMG en seksueel riskant gedrag sterker te zijn voor meisjes dan voor jongens. Het is belangrijk voor de praktijk én toekomstig onderzoek om onderscheid te maken tussen hoe adolescenten social media gebruiken en hierbij rekening te houden met sekseverschillen.

Sleutelwoorden: ASMG, PSMG, seksueel riskant gedrag, sekseverschillen

Sekseverschillen in de Relatie tussen Actief en Passief Social Media Gebruik en Seksueel Riskant Gedrag bij Adolescenten

In de adolescentiefase begint veelal de betrokkenheid bij risicovol gedrag, waarbij adolescenten zich blootstellen aan risico's voor hun fysieke en mentale gezondheid (Vannucci et al., 2020). Ook op seksueel gebied kan sprake zijn van risicovol gedrag: seksueel riskant gedrag (Maximino et al., 2021). Hieronder vallen seksuele gedragingen van een persoon die een risico vormen voor diens lichamelijke, psychische en seksuele gezondheid, bijvoorbeeld het hebben van onbeschermd seksuele contacten (Jameel, 2022). Het zijn veelal impulsieve keuzes, waarbij de ingrijpende lange termijn gevolgen worden vergeten (Lew-Starowicz et al., 2020). Seksueel riskant gedrag kan lichamelijke gevolgen hebben, zoals een onbedoelde zwangerschap (Merrill & Liang, 2019; Vandenbosch et al., 2015), maar geeft ook een verhoogd risico op een verminderd zelfvertrouwen, een verminderd vertrouwen in toekomstige (seks)partners en angstgevoelens omtrent intimiteit (Nederlands Centrum Jeugdgezondheid [NCJ], 2014).

De relatie tussen seksueel riskant gedrag en social media gebruik

Steeds meer onderzoeken wijzen uit dat (problematisch) social media gebruik (SMG) gerelateerd zou zijn aan deze riskante gedragingen op seksueel gebied (Abi-Jaoude et al., 2020; Kelly et al., 2018). 'Social media' is een overkoepelende term, waaronder een verscheidenheid aan online platformen valt, die mede gebruikt worden om te 'socializen' met anderen (Ahmed et al., 2019; Aichner et al., 2021). De gemiddelde Nederlandse adolescent spendeerde anno 2022 gemiddeld 150 minuten per dag op deze platformen (Marino et al., 2020; This Play Media, 2022). Social media platformen, binnen dit onderzoek bestaande uit Facebook, Instagram, Snapchat en Tiktok, worden daarom gezien als één van de meest invloedrijke plekken voor het gedrag van adolescenten (Aichner et al., 2021; Branley & Covey, 2017; Eleuteri et al., 2017; Harren et al., 2021). Daarnaast staat het ontdekken van seksualiteit en intimiteit in de adolescentiefase centraal (Becker, 2018; Eleuteri et al., 2017; Tieleman, 2019). Hierdoor wordt het vermoeden, dat SMG en seksueel gedrag bij adolescenten onlosmakelijk verbonden zijn, mogelijk versterkt.

Steeds meer onderzoekers signaleren dat het type SMG, actief social media gebruik (ASMG) of passief social media gebruik (PSMG), vooral bepalend is voor de gevolgen dat het met zich meebrengt (Allen et al., 2014). Bij ASMG gaat het om het zelf uitvoeren van online activiteiten (Valkenburg et al., 2022), zoals het posten van een foto. Met PSMG wordt daarentegen bedoeld op het volgen van online activiteiten, zonder daarbij uitwisselingen met

anderen aan te gaan (Valkenburg et al., 2022), zoals het scrollen op iemand zijn social media feed. Waar PSMG vooral wordt geassocieerd met een toename in ontevredenheid over het eigen lichaam, meer problematische sociale vergelijking en een lager zelfbeeld, zou ASMG gerelateerd zijn aan toenemende sociale contacten, een positiever zelfbeeld en vergrote (zelf)kennis (Thorisdottir et al., 2019; Valkenburg et al., 2021).

Enkele onderzoekers beweren dat zowel meer ASMG als meer PSMG zou leiden tot een vermindering van het seksuele welzijn van adolescenten, terwijl anderen suggereren dat dit alleen voor PSMG geldt (Cookingham et al., 2015; Harren et al., 2021; Valkenburg et al., 2022; Vannucci et al., 2020). Volgens hen zou ASMG juist geassocieerd worden met verhoogde kennis en bewustwording omtrent seksualiteit, doordat uitwisseling van informatie en het bespreken van ervaringen mogelijk gemaakt worden (Allen et al., 2014; Landry et al., 2013; Valkenburg et al., 2021). Hierdoor zouden verstandigere keuzes gemaakt worden op seksueel gebied. PSMG zou daarentegen tot blootstelling aan onjuiste informatie leiden en tot gevoelens van jaloezie, waardoor onrealistische idealen op seksueel gebied worden nagestreefd en problematische sociale vergelijking wordt uitgelokt (Landry et al., 2013; Verduyn et al., 2017). Dit zouden belangrijke voorspellers zijn voor een verminderd seksueel welzijn (Littleton et al., 2005; Woertman & Van Den Brink, 2012).

Sekseverschillen

De eerdergenoemde onderzoeken lijken echter één belangrijk punt te vergeten: sekseverschillen. Een onderzoek onder adolescenten van Zuid-Amerikaanse afkomst stelt dat een verband gevonden kan worden tussen de aanwezigheid van meer SMG en een verminderd seksueel welzijn bij adolescenten, maar deze relatie zou aanzienlijk sterker zijn voor meisjes (Landry et al., 2013). Ook onderzoeken die zich richten op SMG en mentale gezondheid trekken dezelfde conclusie, maar concluderen dat sekseverschillen enkel zichtbaar zijn in relatie met PSMG en niet met ASMG (Beyens et al., 2020; Jarman et al., 2021; Thorisdottir et al., 2019). Dit zou komen doordat de gevolgen van PSMG een sterkere invloed hebben op meisjes dan op jongens, vanwege hun algemene vergrote kwetsbaarheid (Abi-Jaoude et al., 2020; Burnette et al., 2017; Kelly et al., 2018; Twenge & Martin, 2020).

Het huidige onderzoek

De verwachting heerst dat het aantal gebruikers en de frequentie van SMG de komende jaren zal toenemen (Moretta et al., 2022). Het signaleren én begrijpen van de invloeden van SMG is cruciaal om adolescenten passend te kunnen ondersteunen (Vannucci et al., 2020). Alhoewel veel onderzoek verricht is naar het verband tussen SMG en de seksuele ontwikkeling van adolescenten, is maar beperkt gekeken naar de relatie met seksueel

gedrag. Bij deze onderzoeken is daarnaast zelden onderscheid gemaakt tussen het type gebruik en ook sekseverschillen zijn onderbelicht gebleven.

De gevolgen van seksuele, riskante gedragingen zijn zeer ingrijpend. Adolescenten hebben veelal hulp nodig van volwassenen om risico's beter in te kunnen schatten (Finer, 2010). Echter lijken veel professionals handelingsverlegen te zijn wanneer het aankomt op seksueel gedrag (Van Beek & Wentzel, 2009). Meer kennis over de relatie tussen ASMG, PSMG en seksueel riskant gedrag is nodig om professionals te ondersteunen bij het tijdig inzetten van preventie- en interventiestrategieën én om de seksuele gezondheid van adolescenten te bevorderen (Deković et al., 2016).

Het doel van dit onderzoek is om het verband tussen ASMG/PSMG en seksueel riskant gedrag onder adolescenten nader te onderzoeken én om daarbij na te gaan of sekseverschillen gevonden kunnen worden (zie Figuur 1). De hoofdvraag luidt: "Wat is de relatie tussen het type social media gebruik (ASMG en PSMG) en seksueel riskant gedrag bij adolescenten tussen zestien en achttien jaar? En is deze relatie verschillend voor jongens en meisjes?". De volgende hypothesen zijn opgesteld:

H1: Er bestaat een negatieve relatie tussen ASMG en seksueel riskant gedrag bij adolescenten: meer ASMG is gerelateerd aan minder seksueel riskant gedrag.

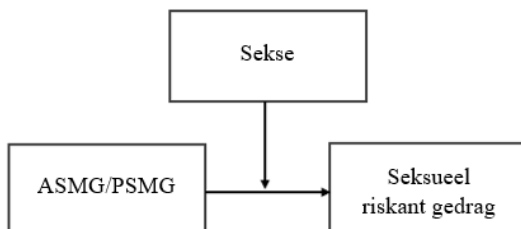
H2: De relatie tussen ASMG en seksueel riskant gedrag is hetzelfde voor meisjes en jongens.

H3: Er bestaat een positieve relatie tussen PSMG en seksueel riskant gedrag bij adolescenten: meer PSMG is gerelateerd aan meer seksueel riskant gedrag.

H4: De relatie tussen PSMG gebruik en seksueel riskant gedrag is sterker voor meisjes dan voor jongens.

Figuur 1

Het Onderzoeksmodel

Methode

Participanten

Er waren 62 participanten gestart met de vragenlijst, maar zij hebben deze niet allen afgerond. De participanten die de vragen omtrent hun demografische gegevens, SMG en seksueel riskant gedrag niet (volledig) hadden ingevuld, werden geëxcludeerd uit dit onderzoek. De uiteindelijke steekproef bestond uit 34 participanten, waarvan 20 respondenten (58.82%) zich identificeerden als ‘meisje’ en 14 (41.18%) als ‘jongen’. De leeftijd van de participanten varieerde tussen de 16 en 18 jaar ($M = 17.24$, $SD = 0.82$). De jongens en meisjes hadden een gemiddelde leeftijd van 17.14 en 17.30 jaar, respectievelijk.

Meetinstrumenten

Type social media gebruik

Om het type SMG te meten is een vragenlijst gebruikt, gebaseerd op twee bestaande meetschalen van Gerson et al. (2017) en Chen et al. (2018). De vragenlijst bestond uit tien items: zes gericht op ASMG (bijvoorbeeld “het posten van statusupdates”) en vier gericht op PSMG (bijvoorbeeld “het bekijken van andermans posts op social media zonder daarbij iets te liken of opmerkingen te plaatsen”). Voordat de vragenlijst werd afgenomen, werd aan de adolescent gevraagd of hij op minimaal één social media platform van TikTok, Instagram, Facebook of Snapchat een account had. Enkel wanneer de adolescent antwoordde met ‘ja’, kreeg hij de mogelijkheid om de vragenlijst omtrent SMG in te vullen. De participanten konden middels een Likertschaal, bestaande uit ‘nooit’ (1), ‘zelden’ (2), ‘vaak’ (3) en ‘altijd’ (4), aangeven in hoeverre de uitspraak van toepassing was op hun SMG van de afgelopen twee weken. De items van de ASMG-schaal zijn bij elkaar opgeteld, waarna een totaalscore is gevormd. Ditzelfde is gedaan met de items binnen de PSMG-schaal. Een hogere totaalscore duidt op de aanwezigheid van meer van dat type SMG bij de adolescent.

In het huidige onderzoek kwam de betrouwbaarheid van de items gericht op ASMG uit op een Cronbach’s α waarde van .59 en van PSMG op .83. Het verwijderen van item 3 binnen de ASMG-schaal (“Posten van status updates op social media”) zou leiden tot een Cronbach’s α waarde van .62. Omdat deze verhoging minimaal is, en mogelijk de validiteit werd aangetast als het item verwijderd zou worden, is gekozen om het item te behouden (Morling et al., 2018). Eerder onderzoek toonde een sterke convergente en discriminante validiteit van de schalen aan (Chen et al., 2022).

Seksueel riskant gedrag

Seksueel riskant gedrag werd gemeten aan de hand van de (verkorte) ‘Sexual Risk Survey (SRS)’ bestaande uit 23 items (Turchik & Garske, 2009). Hierin werd gevraagd naar

de frequentie van seksuele gedragingen van de adolescenten over de afgelopen zes maanden (bijvoorbeeld “Hoe vaak heb je in de afgelopen zes maanden seks gehad met iemand die je niet goed kende of net had ontmoet?”). In de oorspronkelijke vragenlijst werd gevraagd met getallen aan te geven hoe vaak een gebeurtenis had plaatsgevonden, maar in het huidige onderzoek is ervoor gekozen om participanten antwoord te laten geven middels een Likertschaal: ‘nooit’ (1), ‘zelden’ (2), ‘soms’ (3), ‘regelmatig’ (4), ‘vaak’ (5) en ‘zeg ik liever niet’ (6). Vanwege een gebrek aan variantie op item 10 (“Hoe vaak ... vaginale seks gehad zonder gebruik van een voorbehoedsmiddel, specifiek gericht op het voorkomen van een zwangerschap?”) en item 13 (“Hoe vaak ... anale seks gehad zonder het gebruik van een condoom?”) zijn deze verwijderd uit de vragenlijst. Van de 21 overgebleven items is een totaalscore gemaakt, waarbij een hogere (totaal)score duidt op de aanwezigheid van meer seksueel riskant gedrag.

In het huidige onderzoek was de betrouwbaarheid van SRS goed, Cronbach's $\alpha = .87$. De SRS heeft eerder een hoge inhoudsvaliditeit, criterium validiteit, convergente validiteit, interne consistentie en test-hertest betrouwbaarheid aangetoond (Turchik & Garske, 2009).

Procedure

Binnen dit onderzoek is gebruik gemaakt van een kwantitatief, cross-sectioneel onderzoeksdesign. De data is verzameld middels een online vragenlijst via Qualtrics. De dataverzameling is tot stand gekomen in samenwerking met twee andere onderzoekers, waardoor de complete vragenlijst bestond uit een verzameling van meerdere, afzonderlijke vragenlijsten. Omdat deze niet allen relevant waren voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag binnen dit onderzoek, zijn deze niet beschreven in de methodesectie. De vragenlijst is onder de aandacht gebracht via het eigen netwerk en is gedeeld op social media, waardoor gesproken kon worden van een gemakssteekproef.

De vragenlijst is uitgezet op zaterdag 7 januari 2023 en gesloten op dinsdag 14 februari 2023. Alle participanten zijn op de eerste pagina van de vragenlijst op de hoogte gebracht van hun rechten omtrent de deelname. De participanten zijn erop gewezen dat deelname anoniem en vrijwillig is en dat zij op elk moment konden stoppen door de internetpagina te sluiten. Ook is benadrukt dat zij bij zorgen na het invullen van de vragenlijst contact kunnen opnemen met een volwassene die zij vertrouwen óf de huisarts.

Alle participanten hebben online actief toestemming gegeven voor afname van de vragenlijst. Omdat de participanten minstens zestien jaar zijn, was geen ouderlijke toestemming nodig (De Kinderombudsman, 2018). Het onderzoek is goedgekeurd door de ethische commissie van Universiteit Utrecht (UU-SER: 22-2141 en FERB: 22-0370).

Analyseplan

De resultaten op de vragenlijst, relevant voor dit onderzoek, zijn geanalyseerd in SPSS 28. Er is vooraf gecontroleerd of aan de assumpties behorend bij een regressieanalyse is voldaan. ASMG, PSMG en seksueel riskant gedrag zijn van intervalmeetniveau, sekse is van nominaal meetniveau. Om de assumpties 'afwezigheid van uitschieters' en 'lineariteit' te toetsen, is een spreidingsdiagram gemaakt. Wanneer een rechte lijn door de puntenwolk getrokken kon worden en alle punten de lijn volgden, werd aan de assumptie 'lineariteit' voldaan. Wanneer extreme waarden aanwezig waren binnen de dataset, werd gekeken naar de Cook's Distance en werd gecontroleerd of de uitschieter voortkwam uit natuurlijke variatie of een statistische (meet)fout, waarna besloten werd om de uitschieter al dan niet te verwijderen. Om de 'normaliteit van residuen' te toetsen, is een PP-plot gemaakt. Aan de assumptie werd voldaan als alle zichtbare punten op een diagonale lijn lagen. Om de assumptie 'multicollineariteit' te controleren, werd gekeken naar de waarden van VIF en Tolerance: bij een VIF lager dan 10 en een Tolerance hoger dan .1 kon geconcludeerd worden dat aan de assumptie was voldaan. De assumptie 'homoscedasticiteit' werd getoetst middels Levene's Test: bij een niet-significant resultaat ($p > .05$) werd aan de assumptie voldaan.

Om de data te verkennen, werden de beschrijvende statistieken van ASMG, PSMG en seksueel riskant gedrag geanalyseerd. Ook werden Pearson correlaties tussen alle continue variabelen berekend, om zicht te krijgen op hoe de variabelen met elkaar samenhangen. Om de relatie tussen de variabelen te toetsen, zijn twee meervoudige regressieanalyses uitgevoerd binnen PROCESS. De eerste regressieanalyse richtte zich op het onderzoeksmodel waarin ASMG de onafhankelijke variabele vormde en seksueel riskant gedrag de afhankelijke variabele. De moderator was hierbij sekse. Er werd gekeken naar het gehele model om te achterhalen hoeveel procent van de variantie in seksueel riskant gedrag verklaard kon worden door de onafhankelijke variabele en moderator samen. Vervolgens werd het hoofdeffect van ASMG op seksueel riskant gedrag én van sekse op seksueel riskant gedrag onderzocht, waarna ook het interactie-effect werd bestudeerd. Om het tweede onderzoeksmodel te onderzoeken, werd dezelfde analyse uitgevoerd met PSMG als onafhankelijke variabele.

Bij het interpreteren van de analyses werd $p < .05$ als significant beschouwd. Er werd een waarschijnlijkheid van 95% gebruikt: wanneer het onderzoek 100 keer herhaald zou worden in dezelfde populatie, maar met een andere steekproef, zouden 95 van de 100 herhalingen een resultaat opleveren dat in hetzelfde interval ligt.

Resultaten

Beschrijvende statistiek

In Tabel 1 kan een overzicht gevonden worden van de gemiddelden en standaarddeviaties van de gemeten variabelen voor jongens en meisjes apart. Er werd gezien dat meisjes een hogere gemiddelde totaalscore behaalden op seksueel riskant gedrag dan jongens. Ook bij ASMG en PSMG werd gezien dat meisjes op een hogere gemiddelde totaalscore uitkwamen.

Tabel 1

Beschrijvende Statistiek van ASMG, PSMG en Seksueel Riskant Gedrag bij Meisjes en Jongens

	Meisjes ($N = 20$)				Jongens ($N = 14$)			
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>Min</i>	<i>Max</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>Min</i>	<i>Max</i>
ASMG	15.35	2.41	9.00	19.00	14.50	2.07	11.00	18.00
PSMG	11.65	2.01	7.00	16.00	9.00	2.77	4.00	14.00
Seksueel riskant gedrag	32.60	12.99	21.00	75.00	30.93	7.83	21.00	43.00

In Tabel 2 kunnen de Pearson correlaties gevonden worden tussen de gemeten variabelen voor meisjes en jongens apart én voor de gehele populatie.

Er werd een niet-significant verband gevonden tussen ASMG en PSMG én tussen ASMG en seksueel riskant gedrag voor meisjes. Daarentegen werd een significant, medium positief verband gevonden tussen PSMG en seksueel riskant gedrag voor meisjes. Dit toont aan dat meer PSMG gerelateerd was aan meer seksueel riskant gedrag bij deze doelgroep. Bij de jongens binnen de steekproef werd tussen zowel ASMG en PSMG, ASMG en seksueel riskant gedrag én PSMG en seksueel riskant gedrag géén significante relatie gevonden.

Kijkend naar de gehele populatie, werd een niet-significant verband gevonden tussen ASMG en seksueel riskant gedrag. Eveneens werd een niet-significante relatie gevonden tussen PSMG en seksueel riskant gedrag. Er werd wel een significante, medium positieve relatie gevonden tussen ASMG en PSMG: meer ASMG was gerelateerd aan meer PSMG.

Tabel 2

Pearson Correlatiecoëfficiënten tussen ASMG, PSMG en Seksueel Riskant Gedrag voor Meisjes, Jongens en de Gehele Steekproef

	Meisjes ($N = 20$)			Jongens ($N = 14$)			Totaal ($N = 34$)		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
1. ASMG	-	.32	.41	-	.48	.08	-	.42*	.32
2. PSMG	-	-	.52*	-	-	.07	-	-	.32
3. Seksueel riskant gedrag	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Noot. * Significant bij $p < .05$

Assumpties

De assumpties zijn vooraf gecontroleerd voor beide analyses. Er werd een VIF-waarde van 1.21 en een Tolerance van .83 gevonden, waarmee aan de assumptie van multicollineariteit werd voldaan. Aan de assumptie van homoscedasticiteit werd eveneens voldaan: Levene's test tussen sekse en seksueel riskant gedrag had een p -waarde van .248. Op het PP-plot werd gezien dat alle punten op een diagonale lijn lagen, waarmee aan de assumptie 'normaliteit van residuen' werd voldaan. Op de spreidingsdiagrammen werd een lineaire lijn zichtbaar, die gevolgd werd door alle afzonderlijke punten, waarmee eveneens aan de assumptie 'lineariteit' werd voldaan. Er werd echter één uitschieter geïdentificeerd in de dataset, waarbij een Cook's Distance waarde van 0.84 in de relatie tussen ASMG en seksueel riskant gedrag én een Cook's Distance waarde van 1.24 bij het verband tussen PSMG en seksueel riskant gedrag gevonden werd. Vanwege deze (invloedrijke) uitschieter zijn de moderatieanalyses eenmaal uitgevoerd mét de uitschieter in de dataset en eenmaal zonder. Bij de analyses van de dataset inclusief de uitschieter werden meerdere significante effecten gevonden, terwijl bij de analyses zonder de uitschieter geen enkele relatie significant was. Ook was de uitschieter van invloed op het gemiddelde en maximum van 'seksueel riskant gedrag': $M = 30.61$, $Max. = 47$ als de uitschieter niet werd meegenomen, $M = 31.91$, $Max. = 75$ als de uitschieter wel werd meegenomen. Omdat de uitschieter natuurlijke variantie betrof, is gekozen om deze te behouden. De uitkomsten van de analyses zijn dus gebaseerd op de dataset inclusief de uitschieter. Het is van groot belang om te realiseren dat het verwijderen van de uitschieter tot andere, niet-significante resultaten had geleid.

De relatie tussen ASMG en seksueel riskant gedrag met het modererende effect van sekse

Allereerst werd onderzocht of een relatie bestond tussen ASMG en seksueel riskant gedrag en of dit gemodereerd werd door sekse. De moderator bestond uit twee categorieën, meisjes ('0') en jongens ('1'). De relaties zijn getoetst aan de hand van een moderatie-analyse in PROCESS, waarbij 'ASMG' de onafhankelijke variabele vormde, 'seksueel riskant gedrag' de afhankelijke variabele en 'sekse' de moderator. Uit de analyse bleek dat het totale model niet-significant was, $F(3, 30) = 1.59, p = .212, R^2 = .137$. Er werd gevonden dat de variabelen gezamenlijk 13.73% van de variantie in seksueel riskant gedrag verklaarden. De resultaten van de regressie-effecten zijn te vinden in Tabel 3. Er bleek sprake te zijn van een positief, significant effect van ASMG op seksueel riskant gedrag. De resultaten laten zien dat meer ASMG gerelateerd was aan meer seksueel riskant gedrag. Er werd echter geen significant effect van sekse op seksueel riskant gedrag gevonden en eveneens was er geen sprake van een interactie-effect van ASMG op sekse.

Tabel 3

Resultaten Multipele Regressieanalyse van ASMG op Seksueel Riskant Gedrag met Sekse als Moderator (N = 34)

	<i>b</i>	<i>B_{SE}</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ASMG	2.18	1.02	2.13	.042
Sekse	27.45	26.44	1.04	.308
ASMG*Sekse	-1.88	1.77	-1.06	.296

De relatie tussen PSMG en seksueel riskant gedrag met het modererende effect van sekse

Vervolgens is gekeken of een relatie bestond tussen PSMG en seksueel riskant gedrag en of dit gemodereerd werd door sekse. Er werd opnieuw gebruik gemaakt van een moderatie-analyse via PROCESS met PSMG als onafhankelijke variabele, seksueel riskant gedrag als afhankelijke variabele en sekse als moderator. Er kon gevonden worden dat het totale model niet-significant was, $F(3, 30) = 2.87, p = .053, R^2 = .223$. De variabelen verklaarden samen 22.31% van de variantie in seksueel riskant gedrag. De resultaten van de regressie-effecten zijn te vinden in Tabel 4. Er werd gezien dat een significant positief effect bestond van PSMG op seksueel riskant gedrag. Hieruit kon geconcludeerd worden dat meer PSMG geassocieerd werd met meer seksueel riskant gedrag. Daarnaast bleek sprake te zijn van een significant effect van sekse op seksueel riskant gedrag: meisjes lieten meer seksueel riskant gedrag zien dan jongens. Ook bleek sprake te zijn van een significant interactie-effect van PSMG op

seksueel riskant gedrag was sterker voor meisjes dan voor jongens (zie Figuur 2).

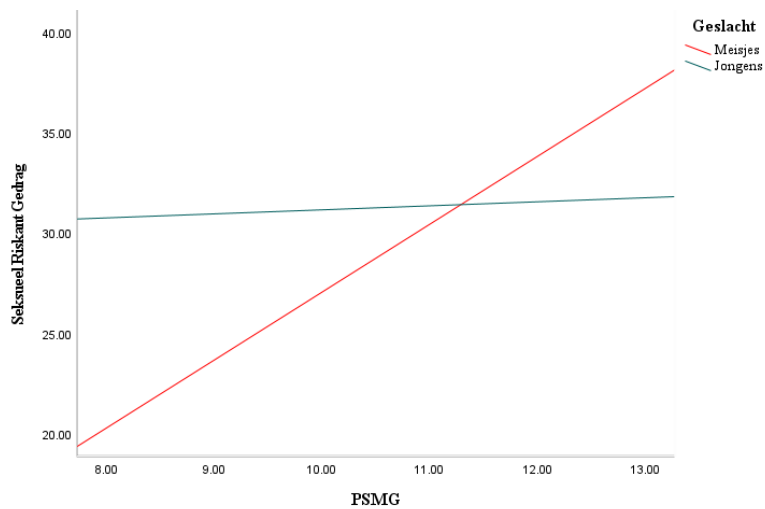
Tabel 4

Resultaten Multipiele Regressieanalyse van PSMG op Seksueel Riskant Gedrag met Sekse als Moderator (N = 34)

	<i>b</i>	<i>BSE</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
PSMG	3.37	1.17	2.89	.007
Sekse	35.82	16.79	2.13	.041
PSMG*Sekse	-3.17	1.55	-2.05	<.05

Figuur 2

De Relatie tussen PSMG en Seksueel Riskant Gedrag voor Meisjes (N = 20) en Jongens (N = 14)

Discussie

Het doel van dit onderzoek was om antwoord te geven op de vraag wat de relatie is tussen het type SMG (ASMG en PSMG) en seksueel riskant gedrag onder adolescenten tussen de zestien en achttien jaar én of hierin sekseverschillen gevonden kunnen worden.

Enerzijds is een positieve relatie gevonden tussen ASMG en seksueel riskant gedrag bij adolescenten: meer ASMG was gerelateerd aan meer seksueel riskant gedrag. Dit is

tegenovergesteld aan de eerste hypothese, waarin werd verwacht dat meer ASMG gerelateerd zou zijn aan minder seksueel riskant gedrag. Deze gevonden resultaten verschillen van eerdere onderzoeken, die aantoonde dat ASMG met name positieve gevolgen zou hebben voor het seksuele welzijn en de mentale gezondheid van adolescenten (Allen et al., 2014; Cookingham et al., 2015; Harren et al., 2021; Thorisdottir et al., 2019; Valkenburg et al., 2022). Verder zijn geen sekseverschillen gevonden. Dit resultaat komt overeen met eerder besproken literatuur, waaruit blijkt dat er geen aanwijzingen zijn dat de relatie tussen ASMG en seksueel riskant gedrag anders zou zijn voor jongens en meisjes (Beyens et al., 2020; Jarman et al., 2021; Thorisdottir et al., 2019). Hypothese 2 is hiermee bevestigd.

Een mogelijke alternatieve verklaring voor de inconsistente bevinding is het verschil in doelgroepen. In eerdere onderzoeken bestond de doelgroep veelal uit adolescenten tussen de 12 en 16 jaar (Cookingham et al., 2015; Landry et al., 2013; Thorisdottir et al., 2019; Valkenburg et al., 2021). In dit onderzoek was echter sprake van een doelgroep bestaande uit 16- tot en met 18-jarigen. Mogelijk kan hierdoor het verschil in bevindingen verklaard worden, maar het is nog onvoldoende duidelijk of de invloeden van ASMG op het seksuele gedrag van jongere (< 16 jaar) en oudere adolescenten (> 16 jaar) verschillen. Voor vervolgonderzoek wordt daarom geadviseerd om een steekproef te werven die bestaat uit een bredere doelgroep, bijvoorbeeld adolescenten van 12 tot en met 18 jaar.

Een andere oorzaak is dat mediators mogelijk een rol spelen in het verband tussen ASMG en seksueel riskant gedrag. Zo werd in eerdere onderzoeken het verband tussen ASMG en onder andere seksueel welzijn en mentale gezondheid gemedieerd door de inhoud van het bericht, de context van het gebruik en gevoel van eigenwaarde (Bolton et al., 2013; Cookingham et al., 2015; Marwick & Boyd, 2014; Thorisdottir et al., 2019). Deze mediators werden echter niet meegenomen in het huidige onderzoek. Om de interne validiteit te verhogen kunnen mediërende factoren in vervolgonderzoek meegenomen worden.

Anderzijds is een positieve relatie gevonden tussen PSMG en seksueel riskant gedrag. Uit de resultaten blijkt dat meer PSMG gerelateerd was aan meer seksueel riskant gedrag onder adolescenten, waarbij dit verband sterker was voor meisjes dan voor jongens. Deze bevindingen sluiten aan op eerder besproken literatuur, die stelt dat PSMG met name gerelateerd zou zijn aan negatieve gevolgen voor het welzijn en de gezondheid van adolescenten, wat weer risicofactoren zijn voor het vertonen van seksueel riskant gedrag (Landry et al., 2013; Littleton et al., 2005; Valkenburg et al., 2022; Vannucci et al., 2020; Verduyn et al., 2017; Woertman & Van Den Brink, 2012). Meisjes zouden gevoeliger zijn voor deze negatieve invloeden van PSMG en daarom een verhoogd risico lopen op het

vertonen van seksueel riskant gedrag, waarmee de huidige bevindingen omtrent sekseverschillen aansluiten op beschikbare literatuur (Abi-Jaoude et al., 2020; Kelly et al., 2018; Landry et al., 2013; Twenge & Martin, 2020). Hiermee zijn hypothese 3 en 4 bevestigd.

Er dient nogmaals benoemd te worden dat de resultaten van dit onderzoek zeer afhankelijk waren van de invloedrijke uitschieter. De resultaten dienen daarom zorgvuldig te worden geïnterpreteerd.

Een sterk punt binnen dit onderzoek is dat onderscheid gemaakt is tussen ASMG en PSMG in relatie tot seksueel gedrag. Eerder onderzoek, dat keek naar (seksueel) gedrag, maakte maar zelden onderscheid tussen het type SMG. Echter, onderzoek gericht op het seksuele welzijn, de seksuele ontwikkeling en mentale gezondheid, heeft aangetoond dat de invloeden van ASMG en PSMG aanzienlijk verschillend zouden zijn (Allen et al., 2014; Thorisdottir et al., 2019; Valkenburg et al., 2021; Valkenburg et al., 2022). Daarnaast toonden eerdere onderzoeken aan dat de invloeden van (P)SMG anders zouden zijn voor het seksuele welzijn en de mentale gezondheid voor meisjes en jongens, maar was eveneens onduidelijk of dit gegeven ook gold omtrent seksueel gedrag (Beyens et al., 2020; Jarman et al., 2021; Landry et al., 2013; Thorisdottir et al., 2019). Hiermee is het onderzoek een toevoeging op al beschikbare literatuur.

Een ander sterk punt is dat bij het meten van seksueel riskant gedrag gebruik is gemaakt van een Likertschaal. Binnen de vragenlijst werd de participanten gevraagd naar hun seksuele gedrag in de afgelopen zes maanden. Echter blijkt het voor adolescenten lastig te zijn om hierop te kunnen reflecteren én is het zelf laten invullen van getallen meer foutgevoelig dan het gebruik van antwoordopties (Morling et al., 2018). Hierop is geanticipeerd door de participanten gebruik te laten maken van een Likertschaal, wat het beoordelen, classificeren en herinneren van diens eigen gedrag eenvoudiger maakt. Hierdoor werd de betrouwbaarheid van de meetschaal vergroot (Batterton & Hale, 2017; Croasmun & Ostrom, 2011).

Een beperking binnen dit onderzoek was daarentegen dat weinig spreiding gevonden werd met betrekking tot seksueel riskant gedrag. Dit kan mogelijk verklaard worden doordat de steekproef (met name) bestond uit adolescenten binnen het eigen netwerk. Hierdoor was mogelijk ook meer sprake van sociaal wenselijke antwoorden. Om spreiding omtrent seksueel (riskant) gedrag onder adolescenten in vervolgonderzoek te kunnen garanderen, wordt daarom geadviseerd om participanten te werven die zich niet in het sociale netwerk van de onderzoeker bevinden, zodat mogelijk meer openheid verworven zal worden. Dit zal de betrouwbaarheid van toekomstig onderzoek verhogen (Krumpal, 2013). Daarnaast wordt geadviseerd om vooraf screenend participanten te vragen naar hun seksuele (riskante) gedrag,

zodat tijdig zicht verkregen kan worden op of er genoeg spreiding aanwezig is in de huidige steekproef.

Een andere limitatie was de afgenomen vragenlijst. Omdat deze bestond uit diverse meetschalen, behorend bij drie onderzoekers, kostte het invullen ervan veel tijd. Hierdoor werd gezien dat veel participanten niet alle relevante meetschalen voor het huidige onderzoek afroonden. Dit had een kleine steekproef tot gevolg, waardoor de meting mogelijk onvoldoende power had en onvoldoende generaliseerbaar is. Voor vervolgonderzoek wordt geadviseerd om een kortere vragenlijst met maximaal dertig items te hanteren, zodat participanten minder vroegtijdig stoppen en een grotere steekproef zal blijven bestaan (Gogol et al., 2014; Sharma, 2022). Hierdoor zullen toekomstige onderzoeksresultaten een grotere betrouwbaarheid en generaliseerbaarheid opleveren (Andrade, 2020).

De resultaten laten zien dat zowel meer ASMG als meer PSMG gerelateerd is aan meer seksueel riskant gedrag onder adolescenten. Hoewel de relatie tussen ASMG en seksueel riskant gedrag hetzelfde is voor jongens en meisjes, blijkt de relatie tussen PSMG en seksueel riskant gedrag sterker te zijn voor meisjes. De werkelijke relatie lijkt echter genuanceerder te zijn. Desondanks wordt van belang geacht dat zowel adolescenten als professionals zich meer bewust worden van de invloeden van ASMG en PSMG op seksueel gedrag, zodat een gezonde, positieve seksuele ontwikkeling kan worden gestimuleerd.

Literatuur

- Abi-Jaoude, E., Naylor, K. T., & Pignatiello, A. (2020). Smartphones, social media use and youth mental health. *Canadian Medical Association Journal*, *192*(6), E136–E141.
<https://doi.org/10.1503/cmaj.190434>
- Ahmed, Y.A., Ahmad, M.N., Ahmad, N., & Zakaria, N.H. (2019). Social media for knowledge-sharing: A systematic literature review. *Telematics and Informatics*, *37*, 72-112. <https://doi.org/10.1016/j.tele.2018.01.015>
- Aichner, T., Grünfelder, M., Maurer, O., & Jegeni, D. (2021). Twenty-five years of social media: A review of social media applications and definitions from 1994 to 2019. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, *24*(4), 215–222.
<https://doi.org/10.1089/cyber.2020.0134>
- Allen, K., Ryan, T., Gray, D., Waters, L., & McInerney, D. (2014). Social media use and social connectedness in adolescents: The positives and the potential pitfalls. *The Australian Educational and Developmental Psychologist*, *31*(1), 18–31.
<https://doi.org/10.1017/edp.2014.2>
- Andrade, C. (2020). Sample size and its importance in research. *Indian Journal of Psychological Medicine*, *42*(1), 102–103.
https://doi.org/10.4103/ijpsym.ijpsym_504_19
- Batterton, K. A., & Hale, K. N. (2017). The Likert scale what it is and how to use it. *Phalanx*, *50*(2), 32–39. <https://www-jstor-org.proxy.library.uu.nl/stable/26296382>
- Becker, A. (2018). *Inleiding in de pedagogiek*. Koninklijke Van Gorcum.
- Beyens, I., Pouwels, J. L., Van Driel, I. I., Keijsers, L., & Valkenburg, P. M. (2020). The effect of social media on well-being differs from adolescent to adolescent. *Scientific Reports*, *10*(1). <https://doi.org/10.1038/s41598-020-67727-7>

- Bolton, R. N., Parasuraman, A., Hoefnagels, A., Migchels, N., Kabadayi, S., Gruber, T., Loureiro, Y. K., & Solnet, D. (2013). Understanding generation Y and their use of social media: A review and research agenda. *Journal of Service Management, 24*(3), 245–267. <https://doi.org/10.1108/09564231311326987>
- Branley, D. B., & Covey, J. (2017). Is exposure to online content depicting risky behavior related to viewers' own risky behavior offline? *Computers in Human Behavior, 75*, 283–287. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.05.023>
- Burnette, C. B., Kwitowski, M. A., & Mazzeo, S. E. (2017). "I don't need people to tell me I'm pretty on social media:" A qualitative study of social media and body image in early adolescent girls. *Body Image, 23*, 114–125. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2017.09.001>
- Chen, S., Shao, B. J., & Zhi, K. Y. (2018). Examining the effects of passive WeChat use in China. *International Journal of Human-Computer Interaction, 35*(17), 1630–1644. <https://doi.org/10.1080/10447318.2018.1559535>
- Chen, S., Zhi, K., & Chen, Y. (2022). How active and passive social media use affects impulse buying in Chinese college students? The roles of emotional responses, gender, materialism and self-control. *Frontiers in Psychology, 13*. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1011337>
- Cookingham, L. M., & Ryan, G. L. (2015). The impact of social media on the sexual and social wellness of adolescents. *Journal of Pediatric and Adolescent Gynecology, 28*(1), 2–5. <https://doi.org/10.1016/j.jpjg.2014.03.001>
- Croasmun, J. T., & Ostrom, L. (2011). Using Likert-type scales in the social sciences. *Journal of Adult Education, 40*(1), 19–22. <https://eric.ed.gov/?id=EJ961998>
- De Kinderombudsman. (2018, 1 augustus). *Leeftijdsladder*. Geraadpleegd op 7 januari 2023, van <https://www.kinderombudsman.nl/leeftijdsladder>

- Deković, M., De Bongardt Daphne, V., Baams, L., Doornwaard, S. M., Dalenberg, W. G., Reitz, E., Dubas, J. S., Van Aken, M. A. G., Overbeek, G., Ter Bogt, T. F. M., Van Der Eijnden, R., Vanwesenbeeck, I., Kunnen, E., Timmerman, M., & Van Geert, P. (2016). Ontwikkeling van romantische relaties en seksualiteit van Nederlandse adolescenten in context: Project STARS. *Tijdschrift voor Seksuologie*, *40*(4), 195–199.
https://pure.uva.nl/ws/files/30078125/Ontwikkeling_van_romantische_relaties_en_seksualiteit.pdf
- Eleuteri, S., Saladino, V., & Verrastro, V. (2017). Identity, relationships, sexuality, and risky behaviors of adolescents in the context of social media. *Sexual and Relationship Therapy*, *32*(3–4), 354–365. <https://doi.org/10.1080/14681994.2017.1397953>
- Finer, L. B. (2010). Unintended pregnancy among U.S. adolescents: Accounting for sexual activity. *Journal of Adolescent Health*, *47*(3), 312–314.
<https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2010.02.002>
- Gerson, J., Plagnol, A. C., & Corr, P. J. (2017). Passive and active Facebook use measure (PAUM): Validation and relationship to the reinforcement sensitivity theory. *Personality and Individual Differences*, *117*, 81–90.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.05.034>
- Gogol, K., Brunner, M., Goetz, T., Martin, R., Ugen, S., Keller, U., Fischbach, A., & Preckel, F. (2014). “My Questionnaire is Too Long!” The assessments of motivational-affective constructs with three-item and single-item measures. *Contemporary Educational Psychology*, *39*(3), 188–205.
<https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2014.04.002>
- Harren, N., Walburg, V., & Chabrol, H. (2021). Studying the relationship of problematic online dating, social media use and online sexual behaviors with body esteem and

sexuality. *Sexuality & Culture*, 25(6), 2264–2291. <https://doi.org/10.1007/s12119-021-09876-z>

Jameel, M. (2022). *Sexual risk survey*. Psychological Scales. Geraadpleegd op 29 oktober 2022, van <https://scales.arabpsychology.com/s/sexual-risk-survey/>

Jarman, H. K., McLean, S. A., Slater, A., Marques, M. D., & Paxton, S. J. (2021). Direct and indirect relationships between social media use and body satisfaction: A prospective study among adolescent boys and girls. *New Media & Society*, 146144482110584. <https://doi.org/10.1177/14614448211058468>

Kelly, Y., Zilanawala, A., Booker, C., & Sacker, A. (2018). Social media use and adolescent mental health: Findings from the UK millennium cohort study. *EClinicalMedicine*, 6, 59–68. <https://doi.org/10.1016/j.eclinm.2018.12.005>

Krumpal, I. (2013). Determinants of social desirability bias in sensitive surveys: A literature review. *Quality & Quantity*, 47(4), 2025–2047. <https://doi.org/10.1007/s11135-011-9640-9>

Landry, M., Gonzales, F. A., Wood, S., & Vyas, A. (2013). New media use and sexual behavior among Latino adolescents. *American Journal of Health Behavior*, 37(3), 422–430. <https://doi.org/10.5993/ajhb.37.3.15>

Lew-Starowicz, M., Lewczuk, K., Nowakowska, I., Kraus, S. W., & Gola, M. (2020). Compulsive sexual behavior and dysregulation of emotion. *Sexual medicine reviews*, 8(2), 191–205. <https://doi.org/10.1016/j.sxmr.2019.10.003>

Littleton, H., Breitkopf, C. R., & Berenson, A. B. (2005). Body image and risky sexual behaviors: An investigation in a tri-ethnic sample. *Body Image*, 2(2), 193–198. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2005.02.003>

- Marino, C., Gini, G., Angelini, F., Vieno, A., & Spada, M. M. (2020). Social norms and emotions in problematic social media use among adolescents. *Addictive Behaviors Reports, 11*, 100250. <https://doi.org/10.1016/j.abrep.2020.100250>
- Marwick, A. E., & Boyd, D. (2014). Networked privacy: How teenagers negotiate context in social media. *New Media & Society, 16*(7), 1051–1067. <https://doi.org/10.1177/1461444814543995>
- Maximino, P., Bauer, A., Maruyama, J. M., Simoes, R., & Matijasevich, A. (2021). Factors associated with risk behaviors in adolescence: A systematic review. *Revista Brasileira de Psiquiatria, 43*(2), 210–221. <https://doi.org/10.1590/1516-4446-2019-0835>
- Merrill, R. A., & Liang, X. (2019). Associations between adolescent media use, mental health, and risky sexual behaviors. *Children and Youth Services Review, 103*, 1–9. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2019.05.022>
- Moretta, T., Buodo, G., Demetrovics, Z., & Potenza, M. N. (2022). Tracing 20 years of research on problematic use of the internet and social media: Theoretical models, assessment tools, and an agenda for future work. *Comprehensive Psychiatry, 112*, 152286. <https://doi.org/10.1016/j.comppsy.2021.152286>
- Morling, B., Carr, D., Cornwell, E. H. B. B., Correll, S., Crosnoe, R., Freese, J., & Waters, M. C. (2018). *Research methods* (3de editie). Universiteit Utrecht.
- Nederlands Centrum Jeugdgezondheid. (2014). *Richtlijn: Seksuele ontwikkeling*. Geraadpleegd op 2 januari 2023, van <https://www.jgzrichtlijnen.nl/alle-richtlijnen/richtlijn/seksuele-ontwikkeling?richtlijn=2>
- Sharma, H. (2022). How short or long should be a questionnaire for any research? Researchers dilemma in deciding the appropriate questionnaire length. *Saudi Journal of Anaesthesia, 16*(1), 65. https://doi.org/10.4103/sja.sja_163_21

- This Play Media. (2022, 3 februari). *Social media gebruik in Nederland in 2022 - Alle statistieken*. Geraadpleegd op 9 januari 2023, van <https://thisplaymedia.nl/blog/nieuws/social-media-gebruik-in-nederland-in-2022/>
- Thorisdottir, I. E., Sigurvinsdottir, R., Asgeirsdottir, B. B., Allegrante, J. P., & Sigfusdottir, I. D. (2019). Active and passive social media use and symptoms of anxiety and depressed mood among Icelandic adolescents. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 22(8), 535–542. <https://doi.org/10.1089/cyber.2019.0079>
- Tieleman, M. (2019). *Levensfasen: de psychologische ontwikkeling van de mens*. Boom Lemma.
- Turchik, J. A., & Garske, J. P. (2009). Measurement of sexual risk taking among college students. *Archives of Sexual Behavior*, 38(6), 936–948. <https://doi.org/10.1007/s10508-008-9388-z>
- Twenge, J.M., & Martin, G.N. (2020). Gender differences in associations between digital media use and psychological well-being: Evidence from three large datasets. *Journal of Adolescence*, 79(1), 91-102. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2019.12.018>
- Valkenburg, P. M., Beyens, I., Pouwels, J., Van Driel, I., & Keijsers, L. (2021). Social media use and adolescents' self-esteem: Heading for a person-specific media effects paradigm. *Journal of Communication*, 71(1), 56–78. <https://doi.org/10.1093/joc/jqaa039>
- Valkenburg, P. M., van Driel, I. I., & Beyens, I. (2022). The associations of active and passive social media use with well-being: A critical scoping review. *New Media & Society*, 24(2), 530–549. <https://doi.org/10.1177/14614448211065425>
- Van Beek, I., & Wentzel, W. (2009). Leren signaleren. *Maatwerk*, 10(2), 4–6. <https://doi.org/10.1007/bf03088105>

- Vandenbosch, L., Beyens, I., Vangeel, L., & Eggermont, S. (2015). Online communication predicts Belgian adolescents' initiation of romantic and sexual activity. *European Journal of Pediatrics*, 175(4), 509–516. <https://doi.org/10.1007/s00431-015-2666-6>
- Vannucci, A., Simpson, E. G., Gagnon, S., & Ohannessian, C. M. (2020). Social media use and risky behaviors in adolescents: A meta-analysis. *Journal of Adolescence*, 79(1), 258–274. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2020.01.014>
- Verduyn, P., Ybarra, O., Résibois, M., Jonides, J., & Kross, E. (2017). Do social network sites enhance or undermine subjective well-being? A critical review. *Social Issues and Policy Review*, 11(1), 274–302. <https://doi.org/10.1111/sipr.12033>
- Woertman, L., & Van Den Brink, F. (2012). Body image and female sexual functioning and behavior: A review. *Journal of Sex Research*, 49(2–3), 184–211. <https://doi.org/10.1080/00224499.2012.658586>

Field Code Changed